

En Oftebro som amerikansk soldat i første verdenskrig.

3-8-2 Oddleif Oftebro, født 29.11.1894, vokste opp i Kristiansand som eldste sønn av lærer, senere skolebestyrer i byen, Ole Mathias Oftebro. Oddleif var musikalsk begavet og utviklet seg til en dyktig fiolinist. Familien hadde sterke bånd til sine nære slektninger i Amerika, hvor hans tante Anna Tonette Johnson med familie drev farm i Nebraska. I 1908 besøkte Anna Tonette og hennes to døtre Norge. Under Norges-besøket var Oftebro-familien i Kristiansand et fast ankerfeste for de gjestende amerikanere, og familiebandene ble ytterligere styrket.

Unge Oddleif Oftebro trakterer sin fiolin i familiekretsen i Kristiansand i 1908. Tante Anna (3-4 Anna Tonette Johnson) (i mørk kjole) er på besøk fra Amerika med sine to døtre, Sarah og Gudrun. Bilde fra 3-8-4-3 Liv Ingjerd Oftebro Vogts bildesamling.

I 1912 bestemte Oddleif, nå 18 år gammel, seg for å dra til Amerika. Den 17. april dette året entret han Amerika-båten i Kristiansand. Fra nå av ble nettopp tante Anna og hennes familie, som nå hadde flyttet til Chicago, hans faste forankring i hans nye hjemland.

Oddleif dyrket videre sine musikkinteresser i Amerika, og deltok nå som fiolinist i et orkester i Chicago.

Bildetekst:

Fra Oddleifs lykkelige ungdomsdager. Bilde fra LivIngjerd Oftebro Vogts bildesamling.

I Europa raste første verdenskrig fra året 1914. Fra et utgangspunkt hvor Tyskland og Østerrike-Ungarn stod mot stormaktene England, Frankrike og Russland,

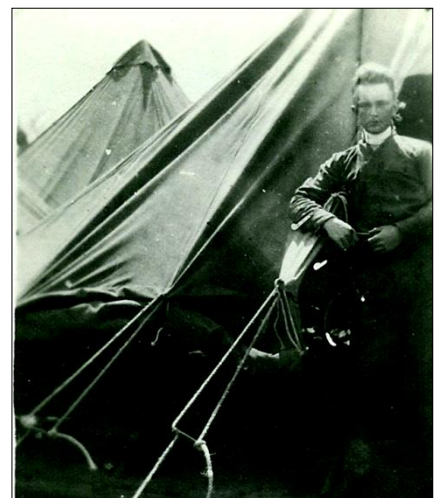
Oddleif meldte seg i 1917 til krigstjeneste for de amerikanske styrkene. Bilde fra 3-4-1-1-3 Rick Oftebro Hollinbeck jr.s bildesamling.

de fremre linjer for å hente ut sårede og falne, ble avdelingen berørt av gassangrep, og Oddleif fikk alvorlige skader på lungene. Men krigen gikk nå mot sin slutt. Den 11. november i 1918 er han fortsatt ved fronten i Frankrike. Denne dagen skriver korporal Oddleif Oftebro fra Comp. B, 56 Engineers, 12th platoon, Am. E.F. til tante Anna i Amerika om kanonene som sluttet å tordne den 11/11 kl 11, slik ordren hadde lydt. Han omtaler ikke sin egen helsetilstand, men er i stedet opptatt av ”denne forfærdelige sykdom som river så mange med sig”. Oddleif sikter åpenbart til den store influensapandemien, ”spanske-syken”, som herjet verden samme året.

kom motstanden mot de førstnevnte etter hvert til å engasjere en lang rekke nasjoner på flere kontinenter. I 1917 gikk også USA inn i krigen som skulle bli den største krigskatastrofe verden til da hadde sett. Mer enn 8,5 millioner soldater satte livet til, og mer enn 21 millioner soldater ble registrert som sårede. Hertil kom et ukjent antall sivile ofre.

Oddleif meldte seg frivillig til krigstjeneste for de amerikanske styrkene. Hans tjeneste skulle bli som sanitetssoldat på vestfronten. Det fremgår av hans amerikanske krigsmedalje (se bilde) at han bl.a. deltok i det store slaget ved Saint-Mihiel, og i det avsluttende, store slaget ved Meuse-Argonne.

Blant alle de moderne våpen som nå var introdusert i moderne krigføring, og som ble benyttet på slagmarken, var stridsgassen sennepsgass det mest fryktede. Gassen, som blir distribuert i veskeform, fordampes langsomt, avhengig av luft-temperaturen. Sennepsgassen er tyngre enn luft, og konsentrerer seg i særlig grad i groper i terrenget, for eksempel i skyttergraver. Den kleber seg til omgivelsene, til utstyr, klær etc., og har en fryktelig etsende effekt på huden, men også på lungene når den blir pustet inn. Gassangrep skulle da også bli Oddleifs skjebne ved fronten. Under sanitets-

Oddleif i felten. Bilde fra Liv I. Oftebro Vogts bildesamling.

Oddleif Oftebro etter hjemkomsten til Chicago ved krigens slutt. Bilde fra Rick O. Hollinbeck jr.s bildesamling.

helbredet.” Og videre: ”Til forskjell fra Karl von Ruck’s Winiyah Sanitarium i Ashville brukte Forsvaret ikke serum og vaksiner. Hvile, frisk luft, hyppig skifte av sengetøy, og rikholdig ernæring var behandlingen. Behovet for god ernæring inspirerte anstaltspecialisten, oberst William Leyster til å få kostøret opp fra 64 cent til en dollar pr. pasient. Veteranene så på filmer, tok del i yrkesopplæring og pratet med frivillig besøkende--.”

Den katolske mannsorganisasjonen ”Knights of Columbus” synes å ha vært aktiv i velferdsarbeidet overfor de syke krigsveteranene.

Tilbake i Amerika fikk Oddleif et langvarig opphold nettopp på U.S. Army General Hospital No.19. Hans tilstand syntes å bedre seg, han var optimistisk og tok fatt på tannlegestudiet. Den 22. september 1921 skriver han til tante Anna (for øvrig på skrivepapir utstyrt med brevhodet til ”Knights of Columbus”) at han føler seg bedre dag for dag. Han er også opprømt

Men hans egen helse har fått en alvorlig knekk. Som for så mange andre soldater som har blitt utsatt for gassangrep i krigen, føyer lungetuberkulose seg til også for Oddleif. Dette skal knapt forundre noen når vi betrakter den trangboddhet, de trengsler og de elendige hygieniske forhold soldatene måtte leve under ved fronten. Smittefare ble åpenbart forsterket av disse forhold og av de organskader på lungene som sennepsgassen hadde forårsaket. Situasjonen for mange av de etter hvert dimitterte, amerikanske soldatene var da også så alvorlig at det ble opprettet egne tuberkulose-sanatorier i hjemlandet for dem. Et slikt sanatorium var U.S. Army General Hospital No. 19 i Oteen, North Carolina.

I sin artikkel om dette hospitalet har Rob Neufeld gjort følgende betraktning: ”Forleden vandret jeg opp ”Blodstyrtningsbakken” (”Hemorrhage Hill”) i Oteen. Soldater fra første verdenskrig, angrepet av tuberkulose, hadde tråkket den stien til den ambulatoriske klinikken på General Hospital no. 19 mellom 1918 og 1920. Det ble sagt på folkemunne at dersom de nådde bakketoppen uten å bidra til at bakken bar sitt navn med rette, ville de bli

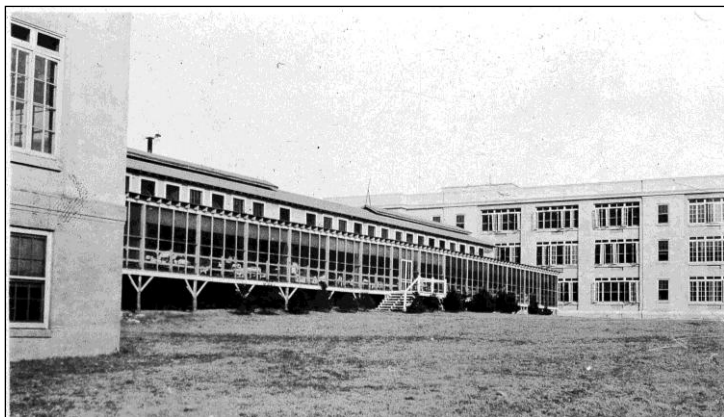
Den amerikanske krigsmedaljen World War I Victory Medal som ble tildelt Oddleif Oftebro for hans krigsdeltakelse. På medaljens tre ribber står skrevet:

St. Mihiel

Meuse-Argonne

Defensive sector

Medaljen eies i dag av 3-8-3-1 Nils Ole Oftebro. Foto: Nils Ole Oftebro

På dette tuberkulosesanatoriet i Oteen, North Carolina var Oddleif hospitalisert i 3 ½ år. Bilde fra Rick O. Hollinbecks bildesamling.

landlige Torridal ved Kristiansand for seg selv og sine foreldre. Her innredet Oddleif sitt eget loftsværelse hvor han tilbrakte sine siste dager under sine foreldres varme omsorg. Han døde 28. november 1926, og ble begravd i Kristiansand. Oddleif ble bare 32 år gammel.

over å kunne fortelle henne om sin religiøse vekkelse.

Men Oddleif hadde dessverre ikke gjenvunnet helsen. I stedet ble han etter hvert stadig dårligere. Han måtte gi opp sitt tannlegestudium, og dødssyk av tuberkulose vendte han i 1926 tilbake til Norge og sine foreldre med amerikansk krigspensjon/krigsskadeerstatning.

For krigsskadeerstatningen kjøpte han eiendommen "Heirelunden" i

Oddleif Oftebros grav på kirkegården i Kristiansand. Bilde fra Rick Oftebro Hollinbeck jr.s bildesamling.

Den nærmeste familien var meget sterkt berørt ved tapet av Oddleif. Det kan i den sammenheng kanskje ha sin interesse å registrere at mens Oddleif hadde måttet gi opp sine tannlegestudier i Amerika, oppfylte hans yngre bror Arnulf sin storebrors drøm ved å forlate sitt læreryrke til fordel for et tannlegestudium og en tannlegekarriere i Norge. Hans storesøster Torbjørg kalte sin sønn Oddleif for å hedre sin bror. Og 3-8-4-3 Liv Ingjerd Oftebro Vogt hegner stadig omhyggelig om det smykket hennes mor Aslaug Oftebro fikk av sin storebror Oddleif da han dødssyk vendte hjem fra Amerika.

Smykke som Oddleif Oftebro gledet sin søster Aslaug med ved sin hjemkomst fra Amerika i 1926. Smykket eies i dag av Aslaugs datter, Liv Ingjerd Oftebro Vogt. Foto: (3-6-2-4) Grethe Oftebro